

**Colegiul de Disciplină și Etică din subordinea Consiliului Superior al
Procurorilor**

**HOTĂRÂRE
Nr. 3-131/2022**

mun.Chișinău

04 noiembrie 2022

Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, având în componența sa:

Președintele colegiului – Vladislav Guțan

Membrii colegiului –Victor Comerzan

Elena Cazacov

Alexandru Lozan

Octavian Lazarev

Pavel Țurcan

Oleg Televca

Examinând în ședința publică procedura disciplinară înaintată de către Inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor a Procuraturii Generale, Nicolae Tricolici, conform Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare ale Inspecției Procurorilor împotriva procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, ca rezultat al îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, încălcarea gravă a legii, atitudinea nedemnă, manifestare sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de Etică al Procurorilor

A CONSTATAT

Inspectorul din cadrul Inspecției Procurorilor Procuraturii Generale, Nicolae Tricolici, verificând în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare ale Inspecției Procurorilor, sesizarea Procurorului General interimar, Dumitru Robu, din xx.xx.2022, cu privire la faptele ce pot constitui abatere disciplinară comisă de către XXXXXX, Procuror în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX, a transmis Dosarul cauzei disciplinare cu Raportul privind rezultatele verificării sesizării din xx.xx.2022, Colegiului de Disciplină și Etică pentru examinare. Potrivit Raportului Inspectorului din cadrul Inspecției Procurorilor a Procuraturii Generale, Nicolae Tricolici:

La xx.xx.2022 Inspecția procurorilor a înregistrat, conform Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare ale Inspecției procurorilor, sesizarea Procurorului General interimar, Dumitru Robu, parvenită de la Consiliul Superior al Procurorilor, întemeiată în baza art.34 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură, care la xx.xx.2022, a pornit urmărirea penală în privința procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX, în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5), 330² alin.(2) din Codul Penal.

În cadrul verificării sesizării, Inspecția procurorilor a stabilit că dna XXXXXX deține funcția de procuror, care, în conformitate cu prevederile art.6 alin.(3) lit.a), lit.b),

lit.d) și lit.g) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, este obligat să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii; să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii și să afecteze prestigiul profesiei de procuror și să depună, în condițiile legii, declarație de avere și interese personale.

Codul de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016, este un document public, care stabilește principiile și standardele de etică profesională obligatorii pentru procurori. Acesta conține norme de conduită ale procurorului în exercitarea atribuțiilor de serviciu și în viața privată.

Procurorii se află în serviciul societății, sunt responsabili de conduita lor și au datoria ca prin fiecare acțiune și decizie să onoreze jurământul depus, respectând cele mai înalte standarde de etică și conduită potrivit următoarelor principii: supremația legii; independenței; integrității; imparțialității; profesionalismului; colegialității; transparenței; confidențialității și corectitudinii.

Potrivit obligațiilor impuse prin pct.6.1. al Codului – principiul supremației legii, procurorul trebuie să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecătii echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii și ale organelor autoadministratoare a procurorilor; să acționeze în mod echitabil și onest.

Ghidul European al Eticii și Conduitei Procurorilor, adoptat la Conferința Procurorilor Generali Europeni la 31.05.2005, la Budapesta, de asemenea stabilește că procurorii publici se vor conduce de cele mai înalte standarde profesionale și întotdeauna vor tinde să mențină onoarea și demnitatea profesiei lor.

Avizul nr.9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, adoptat la 17 decembrie 2014, Strasbourg, nota explicativă, pct.4.1.3 (Obligația de a păstra demnitatea profesiei) §97 prevede că procurorii trebuie să câștige încrederea publicului demonstrând, în toate împrejurările, un comportament exemplar.

Procurorul XXXXXX, conform regulilor art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, este subiectul depunerii declarației de avere și interese personale. Or, conform prevederilor art.2 al Legii cu privire la Procuratură nr.3/2016, funcția de procuror este o funcție de demnitate publică.

Obligația de depunere a declarațiilor de avere și interese personale este prevăzută expres și în art.6 alin.(3) lit.g) al Legii cu privire la Procuratură coroborate cu prevederile art.13 alin.(1) al Legii integrității, nr.82/2017 care stipulează că în vederea prevenirii îmbogățirii nejustificate și ilicite a agenților publici și a evitării conflictelor de interese în activitatea lor, precum și în vederea responsabilității pentru asemenea fapte, agenții publici sunt obligați să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu prevederile Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Obiectul declarării averii și intereselor personale este stabilit de legiuitor la art.4 al Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în versiune până la operarea modificărilor prin Legea pentru modificarea unor acte normative, nr.130 din 07.10.2021, iar Regulamentul privind modul de completare a declarației de avere și interese personale în formă electronică aprobat prin ordinul Autorității Naționale de

Integritate nr.OAI15/2018 din 27.02.2018, reglementează modul de completare a declarației de avere și a intereselor personale.

Astfel, potrivit art.4 alin.(1) lit.a), b) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, obiectul declarării prevăzut la art.3 alin.(1) declară veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina în anul fiscal precedent; bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute de proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandate, de comision, de administrare fiduciară, unor contracte translativ de posesie și de folosință.

Conform prevederilor art.5 alin.(1), alin.(2) și alin.(4) din lege, declarația de avere și interese personale reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus pe proprie răspundere, sub formă de document electronic, sau după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie.

Subiecții declarării sunt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare averea și interesele personale în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr.1 la prezenta lege.

Prin acțiunile sale, procurorul XXXXXX a încălcat obligațiile impuse prin art.6 alin.(3) din Legea cu privire la Procuratură, pct.6.1. ale Codului de etică al procurorilor, iar faptele comise de ea și constituie conform art.38 din Lege abatere disciplinară: reprezintă o încălcare a standardelor de conduită ale procurorilor, adică abateri disciplinare prevăzute de dispozițiile art.38 din Legea cu privire la Procuratură:

a) îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu;

e) încălcarea gravă a legii;

f) atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de Etică al Procurorilor.

Comiterea abaterii disciplinare de către procurorul XXXXXX se confirmă prin materialele sesizării, copia ordonanței de începere a urmăririi penale din xx.xx.2022 și copia ordonanței de punere sub învinuire din xx.xx.2022.

În ședința Colegiului de Disciplină și Etică, Inspectorul din cadrul Inspecției Procurorilor a Procuraturii Generale a susținut raportul privind rezultatele verificării sesizării Procurorului General interimar, Dumitru Robu, cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de către XXXXXX, procuror în procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX. Procurorul XXXXXX, prin explicația prezentată în cadrul examinării sesizării a pledat nevinovată, menționând că în perioada anului 2019, când activa ca avocat, în baza procurii eliberate a reprezentat interesele XXXXXX. Analizând argumentele invocate în raport, poziția procurorului XXXXXX, în cumul cu probele administrate, Colegiul de Disciplină și Etică ajunge la concluzia că procedura disciplinară este neîntemeiată, sub aspectul comiterii de către procurorul XXXXXX a abaterii disciplinare, prevăzute de art.38 lit.a), e) și lit.f) din Legea cu privire la Procuratură, din considerentele ce succed.

În temeiul art.49 alin.(3) din Legea cu privire la Procuratură, pct.43 al Regulamentului privind modul de organizare și funcționare a Colegiului de Disciplină și Etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor la 14 septembrie 2016, procedura disciplinară se examinează în limitele Raportului Inspecției Procurorilor.

În acest context Colegiul de Disciplină și Etică menționează că, pentru a reține în sarcina procurorului săvârșirea unei abateri disciplinare urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă în acțiunile procurorului sunt întrunite

elementele constitutive ale acesteia, respectiv latura obiectivă și subiectivă. În lipsa uneia dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și în aceste condiții nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a procurorului.

În temeiul art.38 lit.a), e), f) din Legea cu privire la Procuratură, „constituie abatere disciplinară îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, încălcarea gravă a legii, atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de Etică al procurorilor.

Astfel, reținând faptele imputate procurorului vizat prin Raportul în cauză, prin prisma abaterii de la lit.a) art.38 al Legii cu privire la Procuratură, Colegiul de Disciplină și Etică menționează că abaterea de la norma dată este o reflectare a obligației procurorului privind îndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor de serviciu, precum și încălcarea gravă a legii.

În urma examinării argumentelor invocate, Colegiul constată că Inspekția Procurorilor nu a identificat:

- Care este modul corespunzător de îndeplinire a obligațiilor de serviciu și care a fost necorespunderea admisă de către procurorul XXXXXX.
- Care din pretinsele abateri disciplinare sunt grave și criteriile de apreciere a gravității.

În continuare, Colegiul de Disciplină și Etică reține că, în temeiul normei prevăzute de art.38 lit.a) și e) din Legea cu privire la Procuratură, ca încălcare gravă a normelor imperative ale legislației în procesul de activitate a procurorului, se subînțeleg acele norme imperative, care impun o anumită conduită de la care ele nu pot deroga, adică nu pot fi stabilite alte reguli pentru raportul lor juridic decât cele impuse. Prin norme imperative se poate cere săvârșirea unei acțiuni sau abținerea de la săvârșirea unei acțiuni, prin obligarea la un comportament de la care subiecții de drept nu se pot abate.

Astfel, normele de drept imperative sunt acelea care impun subiecților de drept o acțiune sau le obligă la o abținere, care stabilesc o conduită univocă și strict determinată la care subiectul de drept este obligat sau care îi este interzisă subiectului de drept și care sub sancțiune, nu permite să se deroge de la ele sau să nu le aplice.

Astfel, referitor la latura obiectivă, lit.a), e) și f), a abaterii disciplinare reținute în privința procurorului XXXXXX, Colegiul apreciază că aceasta nu reprezintă încălcare de către numit a standardelor de conduită impuse procurorului de dispozițiile art.38 lit.a) și lit.e) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016.

La aprecierea abaterii disciplinare, Colegiul ia în considerație împrejurările, gravitatea concretă, consecința faptelor săvârșite de procurorul XXXXXX, atitudinea față de evenimentele petrecute, atât pe parcursul verificării sesizării, cât și în cadrul examinării cazului de către Colegiu.

Sub aspectul laturii subiective, pentru a se reține existența abaterii disciplinare prevăzute de art.38, lit.a) și lit.e) din Legea cu privire la Procuratură, este necesar ca procurorul cu intenție să urmărească scopul încălcării normelor imperative ale legii.

În acest sens, Colegiul de Disciplină și Etică menționează că, în cazul încălcării normelor imperative în procesul activității de procuror, actele procesuale sunt sancționate de lege cu nulitate absolută.

Reieșind din materialele administrate și explicațiile prezentate, necesită a fi subliniat că Colegiul verifică și se expune asupra modului în care decide procurorul să acționeze într-o speță concretă și corespunderea acestui mod – legilor și actelor normative în vigoare, ce reglementează conduita profesională a procurorului.

Potrivit constatărilor reținute prin Raportul cu privire la rezultatele verificării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de către XXXXXX cu încălcarea de către procurorul XXXXXX a normelor imperative ale legislației, acestea se prezumă la pornirea urmăririi penale în privința procurorului sus numit în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art.42 alin(5), 330² alin.(2) din Codul Penal. Potrivit materialelor procesului penal, [...].

Prin procura xxx din xx.xx.2019, administratorul XXXXXX a împuternicit să reprezinte întreprinderea pe XXXXXX, care la moment activa în calitate de avocat. În baza procurii [...].

Astfel, Colegiul de Disciplină și Etică apreciază critic concluzia reflectată în Raportul Inspecției Procurorilor a Procuraturii Generale. La momentul reprezentării XXXXXX, XXXXXX activa în calitate de avocat, a fost angajată în organele procuraturii prin ordinul Procurorului General nr.xxx din xx.xx.2020. În conformitate cu legea 133 din 17.06.2016, privind declararea averii și intereselor personale, art.4, obiectul declarării prevede că subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) declară veniturile obținute, bunurile mobile și imobile, activele financiare, cota-parte din capitalul social, deținute împreună cu membrii familiei, concubinul / concubina, în anul fiscal precedent. Prin art.2 al Legii menționate, prin membru de familie se înțelege soțul / soția, copilul minor, inclusiv cel adoptiv sau persoanele aflate la întreținere. În acest sens, veniturile și bunurile ce aparțin XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, nu cad sub incidența membrilor familiei, stabilită de legea nr.133 din 17.06.2016. Prin Actul de constatare nr.xxxx din xx.xx.2021, publicat pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate, XXXXXX, în calitate de subiect al declarării, a fost supus controlului averii și intereselor personale pentru perioada xx.xx.2012 – xx.xx.2020, data inițierii controlului, conform Procesului – verbal de inițiere, împreună cu veniturile și bunurile [...]. În Actul constatat menționat, Autoritatea Națională de Integritate, stabilește clar că având la bază investigațiile jurnalistice privind capacitatea financiară a XXXXXX subiecților supuși controlului, XXXXXX, de a iniția o afacere în domeniul XXXXXX, cât și [...], dat fiind faptul că respectiva afacere este gestionată de subiecți, care nu sunt prevăzuți în art.3 alin.(1) din Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, respectiv nu sunt în aria de competență a Autorității Naționale de Integritate. Astfel, Autoritatea Națională de Integritate, prin Actul de constatare nr.xxx din xx.xx.2021, indică clar că XXXXXX subiecților declarării veniturilor și intereselor personale nu sunt subiecți prevăzuți de lege și nu sunt în competența Autorității Naționale de Integritate. În context, Autoritatea Națională de Integritate a constatat, prin Actul de constatare nr.xxx din xx.xx.2021, lipsa divergențelor între venituri și cheltuieli a subiecților declarării (XXXXXX).

Potrivit art.6 din Legea 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Autoritatea Națională de Integritate este unica Autoritate cu funcții de exercitare a controlului averii și intereselor personale, inclusiv exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interes, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, constatarea și sancționarea încălcărilor regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

Conform alin.(2) al art.33 din Legea 132 din 17.06.2016, cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în cazul în care se constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau privind încălcarea legislației fiscale, inspectorul de integritate sesizează organul de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat.

Prin urmare, Inspecția Procurorilor nu își poate atribui competențe ale altor instituții abilitate cu asemenea atribuții stabilite prin lege, fiind în imposibilitate să le substituie,

iar aprecierea acestora nu pot exceda sau anticipa constatările care urmează a fi efectuate de către organele investite cu atribuții funcționale, în speță, Autoritatea Națională de Integritate.

În conformitate cu principiile de bază ale legislației penale art.3 Cod Penal alin.(1) „Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.

În același timp, referitor la faptele imputate procurorului vizat, în Raportul Inspecției Procurorilor, sub aspectul lit.f) care prevede răspunderea disciplinară pentru atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingerea onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de Etică al procurorilor.

În conformitate cu art.6 alin.(3) lit.d) din Legea cu Privire la Procuratură, „Procurorul este obligat să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror”.

Astfel, procurorii sunt obligați să se abțină de la faptele care dăunează intereselor serviciului și prestigiului procuraturii, care compromit cinstea și demnitatea de procuror, provoacă îndoieli referitor la obiectivitatea lor.

Onoarea profesională implică faptul ca procurorul să se asigure că prin practica profesională și prin persoana sa, nu pune în pericol imaginea publică a procurorului, a sistemului procuraturii.

De asemenea, în partea ce ține de probitatea profesională, ia impune procurorului să se abțină de la orice comportament ilicit și nu doar de la cel care este contrar legii.

Prestigiul Procuraturii reprezintă aprecierea publică pozitivă a organelor Procuraturii în ansamblul său. Această apreciere globală este făcută în raport de onoarea și probitatea profesională a procurorilor, fiind rezultatul aprecierilor publice individuale ale acestora.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul de disciplină și Etică, reține că procurorul este obligat să se abțină de la orice acte sau fapte de natură să compromită demnitatea sa în funcție.

Legea nu precizează care sunt manifestările care pot aduce atingere onoarei, probității profesionale ori prestigiului Procuraturii, însă prin raportare la prevederile naționale și standardele internaționale în domeniu, care instituie principii și reguli ce determină comportamentul procurorului, Colegiul de Disciplină și Etică reiterează că intră în sfera acestei abateri disciplinare: conduita agresivă (limbaj), violențe (fizice) a procurorului de natură contrară sau a indigna opinia publică, frecventarea unor locuri cunoscute ca având o reputație îndoielnică, legături cu persoane care au o proastă reputație, implicarea în controverse publice, denigrarea unor persoane, desfășurarea unor activități care, prin natura lor, pot crea îndoieli în rândul opiniei publice cu privire la independența, imparțialitatea sau integritatea procurorului. Pentru a califica fapta ca abatere disciplinară este important ca aceasta, după gravitatea ei să nu poată fi calificată doar ca încălcare a Codului de Etică al Procurorilor.

Prin urmare, Colegiul de Disciplină și Etică, examinând acțiunile imputate procurorului XXXXXX, vizate în Raportul Inspecției Procurorilor, constată că nu au fost identificate acțiuni care ar aduce atingerea onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii, deoarece activând în calitate de avocat, în baza procurii autentificate, a reprezentat XXXXXX ca subiect al activității de întreprinzător.

Analizând probele administrate, audiind reprezentantul Inspecției procurorilor a Procuraturii Generale, Nicolae Tricolici, examinând explicațiile procurorului XXXXXX,

Colegiul constată că procedura disciplinară este neîntemeiată, sub aspectul comiterii de către procurorul XXXXXX a abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit.a) lit.e) și lit.f) din Legea cu privire la Procuratură.

Legislația muncii, practica și doctrina în materia răspunderii disciplinare, au stabilit unanim că abaterea disciplinară reprezintă acea încălcare cu vinovăție, a obligațiilor de serviciu sau a normelor de comportare la serviciu, constând într-o acțiune sau omisiune, săvârșită de către o persoană, subiect al raporturilor de muncă.

În ceea ce privește răspunderea disciplinară a procurorilor, aceasta este una specifică și derivă din statutul profesional distinct al acestora, ce prezintă anumite particularități specifice.

Angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la fapta, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Colegiul constată că în cazul prezentat, materialul probator administrat în procesul examinării procedurii disciplinare în privința procurorului XXXXXX de către Colegiu, denotă cu certitudine lipsa elementelor abaterilor disciplinare.

Având în vedere cele expuse, Colegiul de Disciplină și Etică ajunge la concluzia că în faptele comise de procurorul XXXXXX, XXXXXX, nu sunt confirmate acțiuni intenționate ce ar constitui abateri disciplinare.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.50, 51 alin.(1) lit.d), art.84, 85 ale Legii cu privire la Procuratură din 25.02.2016, Colegiul de Disciplină și Etică

HOTĂRĂȘTE

1. A înceta procedura disciplinară în privința procurorului XXXXXX, XXXXXX, în legătură cu lipsa abaterii disciplinare;

2. Hotărârea poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării prin intermediul Colegiului la Consiliul Superior al procurorilor.

Președintele colegiului:

Vladislav Guțan _____ semnat _____

Membrii Colegiului:

Victor Comerzan _____ semnat _____

Elena Cazacov - Declarație de abținere din xx.xx.2022

Alexandru Lozan _____ semnat _____

Octavian Lazarev _____ semnat _____

Pavel Țurcan _____ semnat _____

Oleg Televca _____ semnat _____